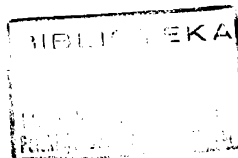

URZĄD PATENTOWY

B 41 L 3/06

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 25388.

Kl. 15 i, 3/01.

Jan Lewandowski
(Warszawa, Polska).

Przyrząd do księgowania przebitkowego.

Zgłoszono 15 grudnia 1934 r.

Udzielono 26 sierpnia 1937 r.

Wynalazek niniejszy dotyczy przyrządu do księgowania przebitkowego. Przyrząd ten umożliwia przebijanie nie tylko daty, numeru porządkowego i treści transakcji, lecz również i odnoszącej się do tej transakcji sumy i wyróżnia się od znanych przyrządów tego rodzaju prostotą budowy i łatwością przy posługiwaniu się nim. Przyrząd, stanowiący przedmiot wynalazku, składa się zasadniczo z płytki, zaopatrzonej w występ, zakrywający dwie rubryki „winien” i „ma” stronicy księgi rachunkowej, który przesuwa się w lewo lub w prawo względem stronicy, na której się pisze, na szerokość jednej rubryki, przy czym przy ruchu tym przesuwiają się jednocześnie w kierunku odwrotnym do płytki wspomnianej arkusze przebitkowe również o szerokość jednej rubryki, wskutek czego

suma, napisana na oryginale np. w rubryce „winien”, odbija się na arkuszach przebitkowych w rubryce „ma”.

Na załączonym rysunku uwidoczniono przedmiot wynalazku na fig. 1 w widoku z góry, na fig. 2 — w przekroju poprzecznym i na fig. 3 — w widoku z dołu.

Na rysunku tym liczba 15 oznacza płytkę, wykonaną najkorzystniej z materiału przezroczystego, zaopatrzoną w występ 16 zakrywający dwie rubryki: a („winien”) i b („ma”) na arkuszu 9, stanowiącym oryginał i będący stronicą księgi handlowej, np. księgi kontowej.

Krawędź arkusza jest przymocowana za pomocą zacisku 8 do pałaka 6, połączonego nieruchomo z ramką 2 (fig. 2 i 3). Zacisk 8 stanowią łapki, osadzone na ośce 7, zaopatrzonej w rączkę 7', za pomocą któ-

rej zacisk można w celu umocowania arkusza 9 otworzyć i zamknąć. Na ramce nieruchomej 2 jest umieszczona przesuwne płyta 1, której lewy brzeg posiada zacisk 3, służący do zaciskania dowolnej liczby (zwykle 2 lub 3) arkuszy 4, 5, przełożonych kalkami. Do płyty 1 przylega z prawej strony rygiel 19, zaopatrzony w zagłębienie, w które wchodzi ząb 25 zapadki 20. Rygiel 19 może się suwać na pręcie 26, przymocowanym do ramki 2 i do poprzeczki 27, połączonej na stałe z tą ramką 2 (fig. 3). Na pręcie 27 jest umieszczona sprężyna 21, która przy ruchu płyty 1 w lewo zaciska się, przy ruchu zaś w prawo rozpręża ułatwiając w ten sposób przesuwanie płyty 1 wraz z arkuszami przebitkowymi 4, 5 względem ramki 2 i przymocowanego do niej pałaka 6 wraz z arkuszem 9 (fig. 1).

Płytką 15 jest umocowana na ramieniu 17, połączonym z suwakiem 12, który można przesuwając wzdłuż prowadnic 11 za pomocą dźwignienki 13, zaopatrzonej w sprężynę 14, na długość równą odstępowi między wierszami, lecz tylko przy ruchu na dół; suwak 12 wraz z ramieniem 17 i płytką 15 można przesuwając do góry ruchem nieprzerwanym. Budowa tego rodzaju suwaków jest znana i nie wchodzi w zakres wynalazku, przeto opis jej zostaje tu pominięty.

Prowadnice 11 są osadzone w pałaku 10, przesuwanym się względem ramki 2 (fig. 3). W tym celu pałak 10 jest połączony przegubowo listewkami 23 z dwoma na krzyż leżącymi dźwigniami w kształcie nożyc 22, których oś obrotu 24 jest umocowana na przymocowanej do ramki 2 poprzeczce 27. Nożyce 22 za pomocą takich samych listewek 23 są połączone przegubowo ze spodem płyty 1, dzięki czemu przy przesuwaniu tej ostatniej w lewo lub w prawo na szerokość rubryki *a* lub *b* przesuwa się jednocześnie i pałak 10, lecz w kierunku odwrotnym do ruchu płyty 1.

W ten sposób płytka 15, przymocowana do ramienia 17, połączona z suwakiem 12, osadzonym na prowadnicach 11 wraz z pałakiem 10, przy ruchu w lewo przesuwa za pomocą nożyc 22 i 23 płytę 1 oraz arkusze 4, 5 w prawo i odwrotnie.

Suwak 12 posiada ponadto wskazówkę 18, za pomocą której wskazuje stale wiersz, na którym należy pisać pozycję następną, w przeciwnym bowiem razie przy wymianie arkusza 9 (kontowego) trudno byłoby ustalić, który z wierszy na odbitkach 4, 5 jest już zapisany.

Opisanym powyżej przyrządem należy się posługiwać w sposób następujący.

Przede wszystkim zamocowuje się na płycie 1 za pomocą zacisku 3 arkusze 4 i 5, stanowiące stronicę ksiąg rachunkowych, np. dziennika, kasy i t. d., na których należy odbić transakcję, napisaną na stronicy kontowej 9. Po założeniu arkuszy 4 i 5 i przełożeniu ich kalkami umocowuje się arkusz 9 w zacisku 8, przymocowanym do pałaka 6, połączona z ramką nieruchomą 2; należy przy tym baczyć, aby rubryki wszystkich tych stronic przypadły ściśle jedna nad drugą, przy czym w zagłębieniu 25 rygla 19 winna się znajdować zapadka 20, to jest płyta 1 winna być połączona z ramką nieruchomą 2 (fig. 1 i 3). Po napisaniu na arkuszu 9 daty, numeru transakcji, treści transakcji i t. d., które to napisy odbijają się na przebitkach 4, 5, należy sobie uprzytomnić w jakiej rubryce konta należy napisać sumę, odpowiadającą napisanej dopiero co transakcji.

Uprzytomniwszy sobie, że sumę tę na arkuszu 9 należy napisać np. w rubryce *a* (winien), należy odstąpić tę rubrykę na arkuszu 9. W tym celu zwolniony rygiel 19 z zapadki 20 przesuwa się płytkę 15 wraz z występem 16 w prawo. Przy ruchu tym połączona z pałakiem 10 płyta 1, naciągając sprężynę 21, przesuwa się łatwo w kierunku odwrotnym, to jest w lewo, wskutek czego rubryki *b* (ma) arkuszy 4 i

5 ustawia się pod rubryką *a* (winien) arkusza kontowego 9. Skoro to nastąpi wypisuje się sumę, która dzięki temu na arkuszach 4 i 5 odbija się w rubryce *b*.

W celu zapisania następnej tranzakcji zmienia się arkusz kontowy 9. W tym celu odchyła się płytkę 15 wraz z ramieniem 17 i obraca rączką 7' w celu otwarcia zacisku 8, który zamyka się z powrotem po założeniu innego arkusza 9. Arkusz 9 ustawia się wierszem, który jest już zapisany naprzeciwko wskazówki 18, po czym suwak 12 przesuwa się na dół na odległość, równą odstępowi między wierszami. Następnie odchyła się z powrotem płytkę 15 i przesuwa ją w położenie, wskazane na fig. 1. Przy przesuwaniu płytki 15 przesuwa się jednocześnie i arkusze 4, 5 tak, iż rubryki wszystkich arkuszy 9, 4, 5 pokrywają się wzajemnie. Obecnie można wpisać następną tranzakcję w sposób opisany powyżej.

Jak wynika z powyższego, przyrząd według wynalazku umożliwia nie tylko przebijanie sumy, lecz jednocześnie zabezpiecza przed błędami, piszący bowiem po napisaniu tranzakcji nie może napisać natychmiast sumy, wynikającej z tej tranzakcji nie uprzedzając sobie uprzednio w jakiej rubryce sumę tę należy napisać, gdyż rubryki *a* i *b* są zasłonięte występem 16 płytki 15. Dopiero po zorientowaniu się piszący odsuwa płytkę 15 w lewo lub w prawo odsłaniając rubrykę *a* lub *b*. Jednak przy odsłanianiu jednej z tej rubryk na arkuszu 9 przesuwa się samoczynnie odbitki 4, 5 na szerokość rubryki, dzięki czemu suma na odbitkach będzie zawsze umieszczana w rubryce odwrotnej w stosunku do rubryki na arkuszu 9.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Przyrząd do księgowania przebitkowego, znamienny tym, że składa się z podstawowej ramy nieruchomej (2), do której przymocowany jest zacisk (8) z łapkami do arkusza, stanowiącego oryginał księgi handlowej, z dającego się przesuwac w kierunku wierszy pałaka (10), posiadającego prowadnice do przesuwania w kierunku rubryk, następnie płytki (15), zaopatrzonej w występ (16) do zakrycia pozycji „winien” i „ma” na wspomnianym oryginale oraz z płyty (1), przesuwnej na ramie (2) wraz z odbitkami (4, 5), przy czym wskazany pałak (10) jak i płyta (1) są połączone tak, iż przesuwa się w kierunkach odwrotnych względem siebie i względem nieruchomej ramki (2).

2. Przyrząd według zastrz. 1, znamienny tym, że pałak (10) jest połączony z płytą (1) za pomocą skrzyżowanych dźwigni w kształcie nożyc (22), których oś obrotu (24) jest umocowana na poprzeczce (27), przymocowanej do ramki (2).

3. Przyrząd według zastrz. 1 i 2, znamienny tym, że płyta (1) jest zaopatrzona w rygiel (19), przesuwany się po pręcie (26), przymocowanym do ramki (2) i zaopatrzonym w sprężynę (21), ułatwiającą przesuwanie płyty względem ramki nieruchomej (2), przy czym rygiel (19) posiada zagłębienie (25), w które wchodzi zapadka (20).

Jan Lewandowski.
Zastępca: M. Skrzypkowski,
rzecznik patentowy.

